

Křtinský zpravodaj

Říjen 2024/3

Vážení sousedé,

je tady podzim a hodí se trochu bilancovat. Máme za sebou několik akcí, které jsme chtěli letos udělat. Největší akcí, která pro některé znamenala určitá omezení, bylo položení nového vodovodu a kanalizace od Legionáře k Učiteláku. Díky tomu máme dnes vyměněno téměř 100% staré kanalizace a vodovodu. To všechno bylo možné díky tomu, že jsme členy Svazku, který financuje převážnou část oprav. Ještě proběhnou úpravy terénu a je hotovo.

Hotová je zastávka u Pivovaru, dostali jsme na ni z JMK dotaci 300 tisíc. Dokončena je revitalizace louky za Jednotou. Z nevzhledného koutu se stal prostor pro posezení, včetně nového mostku přes potok. Už jsem zaslechl, že se tomu začíná říkat „Hájek zamilovaných“, tak nevím. Tuto akci pokryla z 95% dotace z MAS Moravský kras (necelých 750 tisíc).

Dokončujeme horní zeď na hřbitově, na niž jsme získali dotaci 250 tisíc z Ministerstva zemědělství. Tím skončí kompletní obnova našeho hřbitova. Nejspíše budeme ještě muset řešit rozšíření kolumbaria, ve kterém zbývá už jen jediné volné místo.

V průběhu měsíce září byly zprovozněny fotovoltaické panely na střeše ZŠ a na Koupališti. Obec tím významně ušetří na nákladech za elektrickou energii.

Když jsme se dostali ke koupališti. Letošní tržby v kempu a koupališti dosáhly celkem 2.500.000 tisíc, náklady na provoz 1.750.000 tisíc. Jednoznačně se potvrdilo, že spojení koupaliště a kempu, mělo své opodstatnění.

V jakém stavu je průtah obcí? V září podepsali smlouvu poslední dva majitelé pozemků, na kterých se má stavět chodník. Část stavby v kritickém úseku od Kuncových po Musilovy bude vyjmuta z hlavního projektu a bude řešena jako havarijní stav. V pondělí 4. listopadu provede investor SÚS sondy k zjištění stability svahu a možnosti postavit opěrnou zeď, tak jak je navrženo v projektu. Počkejme na výsledek a navržené řešení. Obec má na spoluúčasť na této stavbě vytvořit finanční rezervu. Jinak čekáme na vydání rozhodnutí Stavebního úřadu v Blansku, který řeší celý průtah obcí.

Do konce letošního roku, proběhne výběrové řízení na stavbu nové čistírny odpadních vod. Jedná se o společnou investici s Habrůvkou. Její realizace odblokuje současnou stavební uzávěru na připojení nových nemovitostí a výrazně se zlepšit čistota odpadních vod, které tečou do Moravského krasu.

Čeká nás toho v dohledné době docela dost. A jelikož je toto číslo Zpravodaje letos poslední, chtěl bych Vám popřát hezké svátky a v roce 2025 vše dobré.

Váš starosta

OBEC

Vážení spoluobčané,

ke dni 31. října 2024 jsem skončil ve funkci místostarosty ve Křtínách. Novým místostarostou byl k 1. listopadu 2024 zvolen pan Mgr. Petr Palíšek Zapletal, EFA. Záležitosti hřbitova bude řešit nová pracovnice úřadu, paní Martina Poláková, telefon 602 640 690.

Děkuji Vám za spolupráci a přeji Vám pevné zdraví a pohodu do dalších let.

Emil Pásek

Cesta

Říká se, že lidský život je cesta, na které nás potkávají události a také lidé. Některé jen míjíme, ale s některými – když máme štěstí – jsme od začátku naladěni na stejnou vlnu. Mne tohle štěstí potkalo před více než 14 lety s Emilem Páskem. Už při našem nástupu na úřad, jsme si nějak automaticky nastavili, kdo se bude o co starat. Celou dobu jsme fungovali ve shodě a stačilo se na sebe jen podívat a věděli jsme, jak budeme dál postupovat. Sedli jsme si nejen pracovně, ale hlavně lidsky. Škoda, že jsme nemohli čtvrté volební období dotáhnout celé a skončit spolu, ale důvody chápu. Děkuji za skvělou spolupráci. Naštěstí se budeme nadále potkávat, protože Emil Pásek pokračuje dál jako zastupitel.

Nastavil jsi laťku hodně vysoko, Emile. Přeji ti, abys vypadal pořád tak dobře a hlavně hodně zdraví.

Drž se, František

Slovo šéfredaktora: Pan Mgr. Emil Pásek a jeho praotcové patří ke Křtinám mnohem déle, než většina z nás. Celá řada jeho předků se během ulynulých staletí podílela na vedení obce, často i na postu nejvyšším a ani on se nerozpakoval nabídnout obci své služby. Ve funkci místostarosty se úctyhodných čtrnáct let výborně doplňoval se starostou a ani dnes, kdy se rozhodl, jakožto nestor zastupitelstva, předat svou náročnou funkci mladším, neopouští vedení obce úplně. Zůstává řadovým zastupitelem.

Nezúčastněnému pozorovateli se mohlo zdát, že jeho úloha spočívala jen v občasném rozhlasovém hlášení, že přivezli cibuli, jahody, či vánoční kapry. Ve skutečnosti se mu podařilo velmi přehledně uspořádat a udržovat veškerou obecní dokumentaci, včetně velmi zanedbané správy hřbitova a zajistit starostovi pro jeho jednání s poskytovateli dotací, s různými úřady a firmami i s občany dokonalý administrativní servis, jaký je snem každého starosty. I když mohl někdy působit přísně a nepřístupně, dokázal zároveň vyřešit také většinu administrativních problémů, s nimiž přicházeli na úřad obce jednotliví obyvatelé. To, že opouští funkci místostarosty před dokončením volebního období, lze brát jako skvělou příležitost k plynulému předání správy obce mladším. Z tohoto pohledu jeho rozhodnutí oceňuji.

Pro mne, jakožto šéfredaktora a kronikáře, byl místostarosta Emil rovněž neocenitelným spolupracovníkem. Stačilo se jen zmínit o tom, co bych pro svou práci potřeboval a mohl jsem se spolehnout, že to zařídí.

Využíval jsem také jeho odborných znalostí ze světa knihtisku. Od počátku novodobého vydávání Zpravodaje byl členem jeho redakční rady a svého členství se, pokud vím, nevzdal. Věřím proto, že o této jeho činnosti nemusím mluvit v minulém čase a i nadále budu moci využívat jeho odborné erudice. Vítej Emile, mezi námi, řadovými zastupiteli. Ať se ti daří.

Petr Švenda, šéfredaktor, zastupitel a kronikář

Poděkování do Březiny

K 31. říjnu 2024 rezignoval na post starosty sousední Březiny pan Martin Habáň. Chtěl bych mu touto cestou veřejně poděkovat za vynikající spolupráci. Řadu let jsme se v naší práci vzájemně podporovali a táhli za jeden provaz. Naší spolupráce si proto velmi vážím.

Martine, přejí ti v Tvé další profesi vše dobré. Strach o Tebe nemám. Určitě své manažerské zkušenosti uplatníš.

Věřím, že spolupráce s Martinovým nástupcem, bude stejně dobrá, ku prospěchu obou našich obcí.

Starosta

Pozn. red.: Dávno před tím, než přijal funkci březinského starosty, stál pan Martin Habáň u zrodu webových stránek naší obce. Aktivně nás podpořil také třeba v našem boji o titul Vesnice roku. Proto se k starostenskému poděkování připojuje i vedení Křtinského zpravodaje.

**Městys Křtiny hledá pracovníka na pravidelný úklid veřejného WC na náměstí pod ambity.
Bližší informace na tel. 516 439 109**

JMÉNEM OBCE

Úřad městysu Křtiny vydal koncem léta novou publikaci ve formátu Křtinského zpravodaje, která obsahuje přehled asi sedmdesáti vrcholných představitelů Křtin, tedy purkmistrů, rychtářů, předsedů MNV a starostů, tedy těch, kteří hovořili **jménem obce Křtiny** někdy mezi roky 1617-2020. Zájemci si mohou publikaci zakoupit v kanceláři úřadu za částku 50 Kč.

Jubilanti

V následujících měsících oslaví životní jubilea tito naši spoluobčané:

Listopad

Jiřina Opletalová, Jarmila Přecechtělová (Santini),
Miroslav Šebela, Eva Šebestová (Santini)

Prosinec

Marie Drápelová, Eva Fialová, Jaroslava Švendová,
Miroslav Vaverka, Eva Zdráhalová

Leden

Cyril Hrubý, Karel Klimeš, Eliška Kouřilová,
Marcela Perglová (Santini), Alena Vaverková,
Věra Zukalová

Únor

František Hloušek, Emília Kocmanová, Marie Kovářová,
Bohumil Odehnal, Zdeňka Švendová, Lenka Vávrová

Přejeme jim do dalších let života pevné zdraví a osobní spokojenost.

**Významného životního jubilea dosáhl letos v červenci poslední
předseda MNV ve Křtinách, pan Milan Machač.**

**Představenstvo obce mu přeje do dalších let
co nejpevnější zdraví a dostatek životního optimismu.**

PLASTY

26. listopadu
24. prosince

PAPÍR

12. listopadu
10. prosince

KOMUNÁL

13. listopadu
27. listopadu
11. prosince
25. prosince

*Termíny svozu tříděných odpadů na příští rok
nebyly v době uzávěrky zpravodaje ještě známy.*

Něco o odpadech

Už je to nějaký ten pátek, co se u našich domů objevily barevné popelnice, určené na tříděný odpad a myslím si, že je na čase vás informovat jak jsme společně přispěli k ochraně našeho životního prostředí.

Celkem jsme v letošním roce od ledna do konce září vyprodukovali 182 tun domácího odpadu. Z tohoto množství jsme vytrídili 12 tun plastů, 11 tun papíru, 47 tun bio odpadu, 10 tun skla a 0,7 tuny jedlého tuku a olejů. Procentuálně tedy vytrídíme 44 % domovního odpadu.

A jak to bylo v předešlých letech? V roce 2022 byla produkce odpadu 249 tun a vytrídilo se 101 tun odpadů, skoro 41%. V roce 2023 jsme vytrídili 94 tun z 233 tun odpadů – 40%. Na těchto statistikách je zřejmé, že nám není lhostejno, jak se s odpady nakládá, a že se chováme zodpovědně. A za to vám děkuji.

To poděkování patří všem, až na pár výjimek. Jsou totiž mezi námi spoluobčané, kteří ukládají nejen zahradní odpad do přílehlých lesů a na břehy potoka. Tito spoluobčané by si měli uvědomit, že odpad ukládají na místa, která k tomu nejsou určena. Vytvářejí tak černé skládky, které naše okolí zrovna nezkrášlují a mohou za to být „odměnění“.

Nešlo si nevšimnout, že na sběrném místě na parkovišti před „Jednotou“ se docela často objevuje nepořádek kolem kontejnerů. Problém nastává, když se kontejnery naplní a lidé začnou pytle s plasty a papír odkládat na zem. Když pak přijde vítr a déšť, jsou odpadky rozesety po celém parkovišti a přílehlém trávníku.

Řešení se připravuje: kontejnery budou přemístěny k potoku pod nákupní středisko. Čeká se s tím, až proběhne regulace potoka, která by měla začít na jaře. Doufám, že tato změna přispěje k lepšímu vzhledu centra Křtin a zároveň odradí „projíždějící přespolní“ od nápadu odkládat svůj odpad u nás.

Jaroslav Gregor

Pomoc po povodni

Také my jsme se zapojili do pomoci obcím, které postihly povodně. Měli jsme od počátku víceméně jasno, kam naše pomoc bude směřovat. Je to pro nás obec Vápenná, která s námi soutěžila v roce 2017 v celostátním kole soutěže Vesnice roku. Postihla ji devastující povodňová vlna. Obratem jsme dovezli hasičským autem potraviny a čistící prostředky, které byly v té době nejvíce žádané. Následně jsme na zastupitelstvu odsouhlasili finanční pomoc ve výši 100.000,- Kč. Pan starosta Vápenné Leoš Hannig, nám všem za naši pomoc moc děkuje.

Starosta

Máme mistra světa!

Možná si vzpomenete, že křtinští borci již v minulosti dosahovali úctyhodných sportovních úspěchů, ať už to byli hokejisté, fotbalisté, tenisté, šachisté či nohejbalisté na okresní, či krajské úrovni nebo dokonce bratři Gregerové, kteří v motocyklovém sportu dosáhli i na úspěchy celostátní. Mistra světa jsme však ve Křtinách dosud neměli.

Bez větší pozornosti médií proběhlo koncem srpna v čínském městě Luo Yang mistrovství světa juniorů v dráhové cyklistice. A mistry světa v týmovém sprintu se stala trojice českých cyklistů David Peterka, Jan Pořízek a Kryštof Friedl, která dosáhla na zlato, a to navíc v oslabení (standardní tým čítá čtyři cyklisty).

Pro nás je z vítězné trojice nejzajímavější Kryštof Friedl, jehož rodiče mají postaveno ve Křtinách za hřbitovem a stal se tak prvním Křtiňákem (byť zde trvalé bydliště nemá), v naší osmisetleté historii, který se pyšní titulem mistr světa. Vedení obce, spolu s redakcí zpravodaje, mu k tomuto úspěchu upřímně blahopřeje a drží palce do dalších závodů. Děkujeme za vzornou reprezentaci naší republiky a hlavně Křtin.

Redakce

Křtiňák Kryštof Friedl na stupínku nejvyšším.

Den Křtin očima školy

V sobotu 21. září 2024 dopoledne proběhlo kulturní vystoupení dětí z mateřské školy a žáků základní školy. Součástí bylo i vyhodnocení soutěží naší školy ke Dni Křtin s tématem "Křtinské údolí". Soutěžilo se v několika kategoriích. Soutěžní práce byly vystaveny ve Spolkovém domě Křtiny. A jak celá soutěž dopadla?

1. Vyhodnocení výtvarné soutěže dětí z mateřské školy

1. místo - Vítek Patera
2. místo - Barbora Bačáková
3. místo - Eliška Adamcová

2. Vyhodnocení výtvarné soutěže žáků 1. stupně základní školy

I. kategorie (1. - 3. třída)

1. místo - Jakub Varmuža (2. třída)
2. místo - Anna Adamcová (3. třída)
3. místo - Daniel Zbořil (1. třída)

II. kategorie (4. - 5. třída)

1. místo - Mikuláš Treschl (5. třída)
2. místo - Nikola Zouharová (4. třída)
3. místo - Daniel Flek (5. třída)

3. Vyhodnocení výtvarné soutěže žáků 2. stupně základní školy

I. kategorie (6.-7. třída)

1. místo - Anežka Bělocká (6. B třída)
2. místo - Lenka Hošková (7. A třída)
3. místo - Martina Hybnerová (7. B třída)

II. kategorie (8.-9. třída)

1. místo - Tereza Svobodová (8. A třída)
2. místo - Tomáš Pospíšil (8. A třída)
3. místo - Ondřej Nečas (8. B třída)

4. Vyhodnocení literární soutěže žáků 2. stupně základní školy

I. kategorie (6.-7. třída)

1. místo - Johana Bayerová (7. B třída)
- „Taje Křtinského údolí“
2. místo - Jiří Ličbinský (7. B třída)
- „Putování se Samem po Křtinském údolí“
3. místo - Vít Špatinka a Adam Navrátil (6. B třída)
- „Příběh Býčí skály“

II. kategorie (8.-9. třída)

1. místo - Matyáš Sedlák (8. A třída) - „Malý Bohouš a Výpustek“
2. místo - Marek Cupák (8. A třída) - „Konec Křtin“
3. místo - David Dostal (9. A třída) - „Kanibalská návštěva“

5. Vyhodnocení fotografické soutěže žáků základní školy

1. místo - Eliška Zbořilová (3. třída)

2. místo - Antonín Navrátil (7. A třída)

Poděkování patří všem dětem a žákům, kteří se do soutěže zapojili, a také všem pedagogům za organizaci, nácvik pěveckých vystoupení a za vyhodnocení soutěží. Poděkování patří také Městysu Křtiny za finanční zabezpečení odměn pro soutěžící.

RNDr. Petr Lukáš

*Vystoupení žáků mateřské školy
a předávání metálů*

Adaptační pobyt žáků 6. ročníku

Ve dnech 7-9. října se žáci 6. tříd zúčastnili adaptačního pobytu v kempu Baldovec, který se nachází v malebné přírodě Moravského krasu. Cílem pobytu bylo stmelení kolektivu a navazování nových přátelství.

Během pobytu se žáci mohli účastnit různých aktivit: outdoorových týmových her, lukostřelby, horolezecké věže, lanového centra a na závěr lanovky. Tyto aktivity žákům pomohly se více poznat a naučit se důvěřovat jeden druhému. Po celou dobu programu na ně dohlíželi zkušení instruktoři.

Děkujeme všem učitelům a organizátorům za skvěle připravený program, a za to, že jsme si mohli užít přírodu a aktivní odpočinek. Těšíme se na další společné zážitky i na to, co nám nový školní rok přinese. Věříme, že zkušenosti z Baldovce nám pomohou být silnějším a soudržnějším týmem.

Zážitky šestáků:

„Chatky se nám líbily, bylo tady hodně tepla a útulného prostoru.“

„Chyběla nám mikrovlnka.“

„Líbilo se nám to volno s kamarády.“

„Hráli jsme fotbal, kde nebyla pravidla.“

„Sjžděli jsme ZipLine (lanovku).“

„Nejlepší byl instruktor Jarda.“

„Byly to super zážitky.“

Bc. Anna Pindřáková

Zahájení školního roku 2024/25

V pondělí 2. září 2024 jsme se sešli v atriu naší školy, abychom společně zahájili nový školní rok 2024 - 2025. Školní rok byl zahájen českou hymnou. Úvodní slovo měl ředitel školy, který popřál žákům hodně štěstí, motivace a úspěchů do nového školního roku. Přivítat žáky taktéž přišel starosta obce František Novotný a zástupce církve otec Metoděj, kteří jim popřáli do nového školního roku mnoho úspěchů. Poté byli představeni žáci první třídy, kteří předstoupili před ostatní přítomné a žáci deváté třídy, jejich budoucí patroni v projektu "Můj nový kamarád", jim předali malý dárek. Po slavnostním zahájení školního roku odešli žáci se svými třídními učiteli do tříd, kde žáci dostali další informace. Do první třídy přišli nové žáky a jejich rodiče ještě osobně pozdravit pan starosta, otec Metoděj a vedení školy. Přejeme našim žákům a jejich rodičům klidný a úspěšný celý školní rok.

RNDr. Petr Lukáš

Překročení Rubikonu 2024

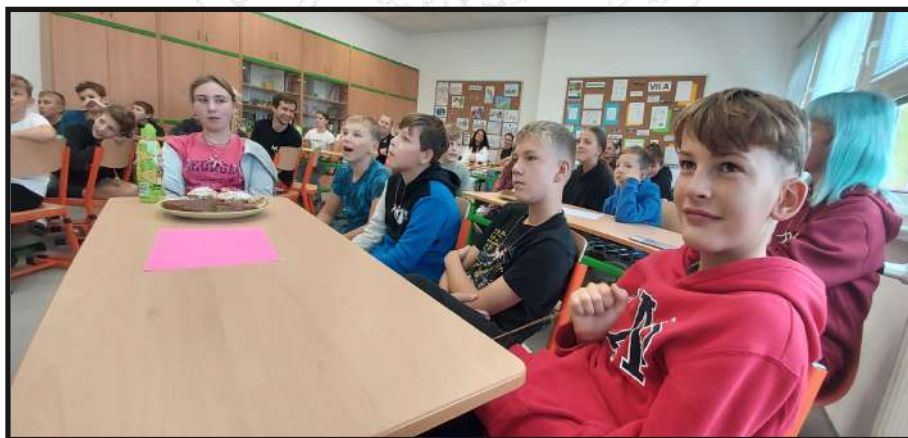

Ve dnech 26. 9. – 27. 9. 2024 se konala již tradiční soutěž Překročení Rubikonu. Jedná se o setkání pětičlenných družstev žáků 6. tříd a jejich učitelů pořádané regionálním sdružením škol Cirsium, tentokrát v ZŠ Ostrov u Macochy. Celkem se akce zúčastnilo šest škol – Jedovnice, Lipovec, Ostrov u Macochy, Podomí, Sloup a Křtiny. Pro družstva byl připravený pestrý program zahrnující sportovní vyžití i přenocování ve škole.

Žáci se během čtvrtěčního odpoledne seznamovali s jeskyní Balcarka a jejím okolím. Hra - Hon na mamuta, měla opravdu velký úspěch. Následovalo opékání špekáčků a večerní hra – Mamute, nezlob se. Po přespání ve škole děti celé páteční dopoledne zpracovávaly prezentaci, kterou předvedly před řediteli a zástupci všech zúčastněných škol.

Naši školu výborně reprezentovalo pět žáků – Daniel Kolínský, Adam Navrátil, Vojtěch Šobáň, Ondřej Šenk a Vanesa Pořízková. Děkujeme jim za vynikající výkon. Poděkování patří i ZŠ Ostrov u Macochy za perfektně připravený program.

Bc. Martina Zedková

Den zdravého životního stylu

V pondělí 14. 10. 2024 proběhl v naší škole projektový den "Den zdravého životního stylu". Na úvod dne děti MŠ i žáci ZŠ shlédli na fotbalovém hřišti ukázkou dravých ptáků. Po příchodu do školy se děti mateřské školy seznámily s některými druhy ovoce. Viděly jak české, tak i exotické druhy. Děti se je nejprve naučily pojmenovat, popsaly jejich tvar, barvu a celkový vzhled. Poté se ovoce nakrájelo a děti se podívaly, jak vypadá při řezu. Nakonec je samozřejmě i ochutnávaly a popisovaly chuť. Jestli je ovoce měkké nebo tvrdé, sladké nebo kyselé, šťavnaté nebo suché. Vše jsme nakonec zapili 100% ovocnými šťávami. Děti byly spokojené a doplnily spoustu potřebných vitamínů.

V základní škole byl program velmi různorodý. Žáci jednotlivých tříd procházeli činnostmi dle připraveného harmonogramu. Na 1. stupni ZŠ se jednalo o stanoviště s relaxačními technikami, aerobikem, potravinovou pyramidou, kvízy na zdravý životní styl, stolování a s ovocem a zeleninou. Na 2. stupni ZŠ žáci procházeli stanovišti s rozcvičkou, posilováním, stravovacími styly, poznáním lidského těla, prevencí návykových látek, potravní pyramidou, s mandaly, zdravými nápoji, zdravou ovocnou svačinkou a s významem potravinových aditiv. Věříme, že projektový den přispěje u našich žáků ke zdravým životním návykům.

RNDr. Petr Lukáš, Jana Krejčí

Prosad' se 2024

Dne 17. října 2024 se konala v ZŠ Ostrov u Macochy soutěž regionálního sdružení škol Cirsium (ZŠ Ostrov u Macochy, ZŠ Jedovnice, ZŠ Podomí, ZŠ Lipovec, ZŠ Vysočany, ZŠ Křtiny) „Prosad' se“. Naši školu reprezentovalo pětičlenné družstvo žáků z 5. třídy, které prokazovalo své vědomosti z matematiky, českého a anglického jazyka a vlastivědy. Žáci si zahráli hru „Kufr“ a soutěžili ve sportovních disciplínách. Důležitou součástí této soutěže bylo prověření týmové spolupráce. Konkurence byla opravdu veliká, ale i tak se žákům naší školy podařilo vybojovat krásné 3. místo. Blahopřejeme k dosaženému výsledku a děkujeme za vzornou reprezentaci školy.

Jana Haluzová

Komunitní „svobodná“ škola DAR

Severně od Brna vznikla nová komunitní „svobodná“ škola DAR. Přišlo září a s ním vyrazila většina dětí do školy. Tyhle dětské kroky provází mnoho emocí - radost, zklamání, štěstí, smutek... Ty těžší nám pomáhá překonat sdílení. Moci si o nich ve škole promluvit, cítit se v bezpečí, mít důvěru. Přidejte ještě možnost dobrovolně zkoumat, objevovat, učit se, tvořit s lehkostí podle toho, kam nás srdce táhne. Uvítali byste pro svoje děti takovou školu?

My jsme takovou založili v krásných prostorách Kaprálova mlýna (skautská základna s nádhernou zahradou, potokem, lesem) a rozšiřujeme náš tým zkušených laskavých průvodců, připravených děti podporovat a inspirovat.

Jak škola funguje? Ve svobodných školách se děti učí především poznávat samy sebe: Jaké mám teď potřeby? Co bych chtěl dělat, na čem pracovat? Jak se sladím s ostatními? Průvodci si všímají, následují a podporují zájmy dětí, pokud o to mají zájem.

Naše škola je skvělá pro děti, které ocení častý pobyt venku, volnost pohybu, nastavení společných pravidel školy formou sněmu, možnost výběru aktivit, vlastní tvoření, rovnocenné propojení dětí a dospělých, nastavení hranic, prostoru pro sebe a podobně.

Máme volná místa a můžeme zapsat děti od 5 do 14 let na pětidenní pravidelnou denní docházku podporovanou MŠMT. Zároveň nabízíme i jednotlivé dny pro domškoláky. Přijďte se za námi podívat.

Kontakt i bližší informace najdete na stránkách www.skoladar.cz.

Pro radost ze setkání

V sobotu 21. září proběhl tradiční Den Křtin. Samotný program byl koncipován tak, aby si zde našli svůj šálek čaje všechny generace, od nejmenších po naše seniory, od lidí umělecky založených, až po sportovce.

Děti určitě potěšil klaun Čabík, se kterým si zatančily i zaspívaly. Střední i starší generace si pak odpoledne zavzpomínala na hity Ivety Bartošové a Karla Černocho. Lucie Třešňáková nelahodila jen svým hlasem, ale mužům určitě i svým zjevem. Dámy pak byly okouzleny šarmem syna Karla Černocho Markem. Mladší pak ocenili nadšení jedovnické skupiny JPS, která roztančila publikum i některé prodejce.

Pro zklidnění jste mohli navštívit dvě výstavy – ve Společenském sále výstavu žáků ZŠ a MŠ inspirovanou jeskyněmi a celým Křtinským údolím. Na Zámku pak byla vernisáž a výstava Po stopách tajemství starých světů, kde doslova snové ilustrace brněnského malíře Jardy Sklenáře doplnily dokonalé filmové a karnevalové kostýmy D. Fajtové.

Na náměstí jste si ve dvou desítkách stánků mohli zakoupit řemeslné výrobky i regionální potraviny a nápoje. Křtinskou stopu v programu pak zanechalo vystoupení ZUŠ Adamov pod vedením Kristýny Jelínkové se scénickým tancem. Před budovou úřadu pak naši hasiči představili svou historickou stříkačku, ze které si mohli zájemci zkusit zastříkat, děti pak zde vyzkoušely hašení hasicími přístroji. Na chvíli nás také navštívila Policie ČR, která zájemcům – především z řad mladšího publika – předvedla svou výstroj a výzbroj.

Dozvukem Dne Křtin pak bylo utkání ve volejbale, zorganizované v nedělní odpoledne na hřišti u školy. Na zámku Křtiny pak vystoupila zpěvačka Eva Adams se svým bratrem Hynkem. Důstojně tak ukončili letošní Den Křtin. Ten se dle ohlasu návštěvníků opravdu povedl a beze zbytku naplnil letošní motto: Pro radost ze setkání.

Marcela Kuchyňková

Klauna Čabíka bylo nutno vidět zblízka, byť tam nebyly lavice.

Většina programu byla pozorovatelná z připravených lavic.

Výstavu žákovských prací ve Spolkovém domě a vernisáž výstavy na Zámku bylo třeba shlédnout pěšky. Za tu námahu to rozhodně stálo.

Lucie Třešňáková a Marek Černoš se role „umělců z Prahy“ zhostili na výtečnou.

Taneční vystoupení mužstva, tedy hlavně ženstva, ZUŠ Adamov pod vedením Kristýny Jelínkové opět nezklamalo.

Objevem roku a nečekaně i hlavním vystupujícím se stala mladá skupina JPS z Jedovnic.

Ačkoli policejní výstroj a výbroj zaujala leckoho, zatýkání nakonec neproběhlo. Navzdory dlouhému programu nedošlo totiž k spáchání dostatečně trestného činu.

Nábor mladých hasičů začíná už v předškolním věku. Nesmí je ovšem rušit náhodný kolemjedoucí, na motocyklu jen o málo mladším, než naše strážkačka.

Tradiční fotbalový zápas ženatí versus svobodní ztroskotal na naprostém nedostatku svobodných. Byl tedy nahrazen volejbalovým zápasem kluci versus holky. I tak musela klukům velet holka. Ale zápas to byl jak se patří: na život a na smrt.

*Policejní výbava zaujala kdekoho,
od kočárku až po důchod.*

*Ale i po stovce si člověk v programu
něco našel.*

O slavnostní nasvěcení věže kostela se v rámci Dne Křtin postarala příroda. Zdarma.

Zájezd STP do Luhačovic

Ve dnech 14.-16.10.2024 uskutečnila místní organizace STP zájezd do Luhačovic. Cestou tam jsme se krátce zastavili ve Velehradu. I když jsme se domnívali, že většina účastníků v tomto poutním místě již byla, opak byl pravdou. Bazilika je krásně opravená, vnitřní výzdoba je opravdový skvost. V slunečném říjnovém dnu byla radost pobýt i v liduprázdném okolním parku. Předem neplánovanou zastávkou byli všichni nadšeni.

Oběd už jsme zvládli v Luhačovicích. Ubytování jsme byli v hotelu Harmonie. Kromě polopenze jsme měli i volný vstup do bazénu a jednu masáž. Další náplň pobytu si každý už určil sám. Někdo zůstal na hotelu a zvolil relaxaci s přikoupením lázeňských procedur. Většina ale využila krásných slunečných dnů k procházce na přehradu, k pití vincentky a jiných pramenů na kolonádě a posezení u kávy.

Poslední den po opuštění hotelu jsme odjeli do Zlína. Hodinu a půl trvající prohlídka Baťova mrakodrapu a jeho pojízdne kanceláře, s velice zajímavým výkladem průvodkyně, byla oficiálním ukončením zájezdu. Trochu nás zklamala kavárna na střeše mrakodrapu, ale vše napravil oběd v restauraci U Ševce. Byla to hezká tečka za pěkným výletem.

Marie Kleskeňová

STP na Velehradě

STP ve Zlíně

STP v Luhačovicích

Senioři existují!

Bylo mi vytýkáno, že se Senioři neprezentují a tudíž jako by ani neexistovali. Ale opak je pravdou. Snažíme se dále pokračovat v tom, co před léty započal bývalý předseda Klubu seniorů Mirek Urbánek. Scházíme se pravidelně každý sudý čtvrtek (po popelnících - aby se to lépe pamatovalo). V letních měsících jsme využívali příjemné posezení v hospůdce EDEN. Díky manželům Pernicovým, hlavně jejich mužské polovině, Kamilovi, vyrážíme pravidelně poznávat okolní Moravský kras a občas překročíme i jeho hranice. Pravidelně s námi vyrážejí na cesty i členové STP Křtiny.

Posuďte sami, jak jsou naše cesty rozmanité. Zde jsou naše vycházky od května do října: Říčky - Ochoz, Arboretum Brno - výstava kosatců, Josefovské údolí s jeskyní Jáchymkou, Suchý žleb, Pustý žleb, zřícenina hradu Blansek, letovický zámek a tamní muzeum krajek, zřícenina hradu Holštejna. V srpnu jsme si nenechali ujít Posezení u cimbálu, v září Den Křtin a v říjnu, jako vždy, Křtinskou padesátku. Doufám, že jsem na žádnou akci nezapomněla a pokud ano, snad mi to členové prominou.

Jindra Vojáčková

Kdo se nehýbe, jako by nežil. Ergo: naši senioři žijí.

Chasa

Co se folklórního vyžití týče, Křtinská chasa, pod vedením Jana Drápely a Barbory Minarčíkové pořádala již podruhé akci s názvem "Posezení u cimbálu". Akce vyplňuje mezeru mezi hody, které Křtinská chasa pořádá každý druhý rok. Posezení se konalo opět na náměstí ve Křtinách, dne 17. srpna 2024. K poslechu, zpěvu a tanci hrála cimbalová muzika PECKA. V rámci programu vystoupila s tanečním představením děvčata-stárky, zatímco jejich stárkové se věnovali důležitější věci, jako je například pití vína. Choreografii tanečního vystoupení již tradičně zajistila Kristýna Jelínková. Křtinská chasa hodnotí akci jako velice zdařilou. Pomohlo příznivé počasí, dobrá hudba a dobré víno. Tomu odpovídala také vysoká návštěvnost, za kterou by chtěli všichni stárci a stárky srdečně poděkovat.

Letošní novinkou v programu Křtinské chasy bylo též hostování na Líšeňských hodech, které se konaly 7. září. V počtu čtyř párů se křtinští stárci zapojili do programu hodů zpěvem, tancem a společným veselím s Líšeňáky. Na tuto akci stárci oprášili také Křtinský kroj, přičemž se ukázalo, že s exponenciálním růstem těla se nezvětšuje velikost kroje. A do hodů už nezbývá tolik času. Za necelý rok bude třeba se do něj vlézt.

Líšeňské hody jsou v porovnání s těmi křtinskými mnohonásobně větší, takže naše chasa byla velice vděčná za líšeňské pozvání a pohostinnost.

Poslední větší akcí, která stojí za zmínku, bylo letošní "Setkání chas". Akce, pořádaná pokaždé jinou chasou z okolí, se letos konala 12. října v Kotvrdovicích. O hudební doprovod se postarala začínající cimbálová muzika „Srdcem“, která to dokázala vskutku kvalitně rozjet. Hlavním programem bylo samozřejmě vystoupení okolních chas. Křtinská chasa se sice tancem nepochlubila, ale i tak se akce zúčastnila v hojném počtu.

Miroslav Urban

*Hlavním smyslem hodového hemžení je bez pochyby připomínka, že stojí za to žít.
Holkám to opravdu sluší, ale stejně si myslím, že by jim to slušelo ještě víc,
kdyby na to nebyly samy. Šéfredaktor.*

Na Líšeňské hody bylo třeba se pořádně vyfešákovat. Přece jen reprezentujeme naši dědinu.

Zato setkání chas už tak formální nebylo. Stačilo být mladý křtinský chasník.

Skaut Křtiny v létě

V červnu se naši mladší kluci „vlčata“ vypravili poměřit síly s ostatními vlčaty z celého kraje. Podařilo se jim získat medailové umístění. Jaké to bylo? To se dozvíte dále v článku.

Kromě toho je červen také poslední měsíc běžných schůzek, a měsíc příprav na tábory. Vedoucí dokončují přípravy programu a děti (nebo jejich rodiče) pomalu balí kufry.

Než ale přijedou první táborníci, musí se postavit tábořiště. Na takzvané „stavěčce“ přiloží ruku k dílu vedoucí, děti i jejich rodiče a společně tak přemění zelenou louku u obce Zbraslavce na tábořiště, kde se vystřídá přes sto táborníků. Níže si můžete přečíst, jak tábory probíhaly.

Děkujeme všem, kteří se zasadili o to, že tábory mohly proběhnout. Zvláště pak děkujeme Marcele Vaněrkové a Pavlovi Pelíškovi za poskytnutí louky pro tábořiště a Milanovi Vaněrkovi – starostovi Zbraslavce – za vstřícnost.

Zbyněk Drápela mladší a Vítězslav Hložánek

Krajské kolo Závodu vlčat a světlušek

Konalo se v atraktivní lokalitě Kaprálova mlýna v údolí Říčky od 7. do 9. června. Sjelo se na něj na 19 hlídek světlušek a 19 hlídek vlčat. Konkurence byla veliká. Naše hlídka "Modří Termity" se na něj probojovala ze 3. místa (základní kolo proběhlo 4. května v Újezdě u Brna).

S účastí to bylo na poslední chvíli všelijaké. Doprovod jsem klukům dělal po celou dobu jen já. V pátek jsme se přeci jen, tři kluci a já, sešli a autobusem se dopravili k rozcestí za Ochoz u Brna. Ke Kaprálovu mlýnu jsme dolů sešli se všemi věcmi na zádech pěšky. Po cestě jsme si ještě procvičili orientaci v mapě, určené světových stran a mrkli na zajímavá místa v okolí.

V areálu už nás uvítali organizátoři akce a mohli jsme se jít rovnou ubytovat. Po předešlých deštích však louka nebyla vábná a pomalu se stávala spíše bahništěm. Postavili jsme stany na co nejsušších místech, vybalili si věci a povečeřeli. Pak jsme rovnou odešli hrát míčové hry s dalšími kluky, které jsme viděli na plácku mezi stany již pobíhat. Mezitím přijel Šmoula.

V sobotu ráno se k nám přidal Akro a hned v 8:30 kluci v plné sestavě vyrazili jako první hlídka na trať.

Na trase závodu kluky čekalo 10 stanovišť: vyhledávání informací (z knížek, internetu, jízdních řádů), o historii skautingu a naší symbolice (osobnosti a skautský kroj), stanoviště s poznáváním přírodnin (stromů, listů, květin), táboření (stavěli áčkový přístřešek), zdravotvěda, řešení problémové situace (našli ztraceného skauta v lese), fyzickou zdatnost (vázali na laně copánek, a přitom se museli všichni jednoho lana držet a na jednom laně stát a při pletení se obcházet), logické hádanky, šetrné chování k přírodě (třídění odpadu, skládali do časové řady, jak dlouho se které věci rozkládají) a orientace v mapě a práce s buzolou. Trasa trvala klukům necelé čtyři hodiny.

V neděli jsme se zúčastnili velké vikingské hry a pak přišlo na řadu dlouhou očekávané vyhlášení. Nebudu vás napínat, umístili jsme se na nádherném 2. místě! Mít o jeden bod víc, byli bychom první. Bylo to trochu mrzuté, umocněné i faktem, že dva roky zpátky nám postup do celostátního kola utekl o půl bodu. Třeba se už konečně zadaří příště! Jako odměnu si kluci vybrali hliníkový hrnec, ač na výběr byly i jiné atraktivní věci (deskovky, míče a ještě něco). Je vidět, že kluky baví vaření a chtějí se v tom zdokonalovat. To nás vedoucí vždy potěší. Hrnec uijeme určitě lépe (plánujeme to hned na táboře), než nějakou deskovou hru.

Zabalili jsme si věci, složili stany a rozloučili se. Organizátorům se akce povedla, měli ji hezky připravenou, tak snad si z ní i kluci odnesli nejen zážitky, ale i zkušenosti při meziskautském zápolení.

Jiří Jelínek – Jurda

Tábor mladších „Staří Slované“

Tábor mladších, tedy našich Vlčat a Světlušek se uskutečnil ve dnech 26. června - 9. července 2024 opět ve Zbraslavci u Kunštátu. Naši malí táborníci zde společně strávili jedenáct dní. Sraz účastníků proběhl až ve Zbraslavci, což velmi ulehčilo komplikace s hromadnou dopravou.

První den byl ve znamení seznámení s tábořištěm a zabydlení táborníků v jejich týpí. Společně jsme postavili stožár a po úvodní scénce začali budovat naše slovanské hradiště. Téma slovanského osídlování nás provázelo celým táborem. U večerního táboráku se nám představilo slovanské božstvo v úžasných kostýmech. Večer již táborníci usínali v týpí s prvními zážitky.

Slovanská tematika a táborová hra tentokrát prostupovala většinu z denních programů a táborového dění. Tým pod vedením Klárky připravil pro děti úžasně zábavný program s malým poučením o naší historii. Večer při usínání jsme si pročetli příběhy inspirované slovanskými bájemi o osídlování Čech a Moravy. Celkově byl tábor hodně zaměřen na tábornické dovednosti a manuální zručnost. Děti si tak vyzkoušely samostatné vaření na ohni, práci se sekerou i pilou, stavbu přístřešků. Prakticky jsme cvičili též orientaci v přírodě, pozorovali místní živočichy či sbírali bylinky na čaj. V půlce tábora vyrazili starší táborníci z řad Vlčat i Světlušek na expedici *Přežití* a strávili noc mimo tábor, pod stany či přístřešky. Přitom se při noční bouřce přesvědčili mimo jiné o tom, že je nutné brát v potaz změnu počasí a dobře svůj nocleh připravit. Někteří kamarádi se tak narychlo museli přemístit ze svého bivaku do stanů předvídavě připravených vedoucími, ale to je právě zkušenost k nezaplacení.

Celý tábor jsme měli počasí převážně příznivé a několik menších bouřek nám naše aktivity příliš nenarušilo. Vyšlo nám i koupání v nedalekém rybníce.

Při nástupu poslední den se nejstarší bráškové a sestry objevili s novými skautskými šátky, jež dokazovaly, že byli předchozího večera tajným rituálem přijati do oddílu skautů či skautek a se smečkou Vlčat či rojem Světlušek se tak loučí. Čeká je nová etapa skautování a nám, jejich vedoucím nezbývá než popřát hodně radosti na další skautské cestě.

Děkuji všem vedoucím za obětavou práci a všem ochotným rodičům za pomoc při stavbě i bourání tábora.

Ondra Budík – Levis

Tábor starších „Les mytág“

Tábor skautů a skautek začal, ve dnech 6.-20. července 2024, společným putováním. Letošní novinkou bylo rozdělení tras, kdy si zkušenější a odvážnější mohli zvolit delší trasu, zatímco ostatní šli ne snadnou, ale přeci jen ne tolik náročnou, klasickou variantu putování.

I když první zranění nastalo asi 800 metrů po startu, jakobychom si tím vybrali všechen nezdar, poté nám již cesty krásně utíkaly. Skupiny si samostatně vařily dle jídelníčků, které si skautky a skauti, nebo spíše jejich zástupci, sami vytvořili.

Putování nás zavedlo do kraje kolem Macochy, Sloupu, Boskovic, ale také do okolí kolem Blanska. Nakonec jsme se po dvou dnech putování společně setkali na Malém Chlumu, kde nás tedy zastihl pořádný liják.

Na konec putování jsme další den, kdy nám již počasí opět přálo, využili blízkých rybníků nedaleko Zbraslavce, kde jsme se před příchodem na tábor pořádně vykoukali.

Na tábořiště jsme nakonec došli v úterý, kdy jsme se po odjezdu účastníků tábora mladších zabydleli a začali naši stálou část tábora.

Letošním symbolickým rámcem tábora byl "Les mytág", na motivy stejnojmenné knížky. Hry a různé příběhy které skautky a skauti prožívali je pomalu, ale jistě, připravovaly na boj proti Urscumagovi, nejstrašnějšímu ze všech mytág (figur z lidské představitosti, které se v lese pomocí jeho magie zhmotňovaly), kterého se nám naštěstí, i s pomocí dobrých mytág, podařilo přemoci.

Čtrnáct dní (4 dny putování a 10 dní na tábořišti) uplynulo jako voda. Klasickým koncem byl velký slibový oheň, kde kromě díky všem zúčastněným a lidem, kteří dokázali tábor připravit, bylo vrcholem skládání skautského slibu. Letos skládalo opravdu velké množství nováčků, jak z řad skautek, tak skautů. V noci pak tradičně došlo ještě k přestupu starších skautů a skautek do našeho roverského kmene. Tento rituál je ale tajný, takže nezbyvá než zapojit svoji představitost.

Tábor jsme si všichni užili, a i když po zpětné vazbě víme, co bychom udělali lépe, musím smeknout před lidmi, kteří svoji dobrovolnickou energii věnovali a věnují něčemu tak velkému jako je skautský tábor. Hodně štěstí do dalšího skautského roku a za rok ať je tábor aspoň tak dobrý jako letos!

Jakub Zoblivý – Makča

Když přebudujete teepee v pec pizzovou, dopadne to takhle.

To dřevěné je vozítko. Jeho vozivost je ovšem diskutabilní.

ZAPIŠTE SI

Křtinské spolky a městys Křtiny Vás srdečně zvou na

16. Spolkový ples ve Křtinách

K tanci a poslechu zahraje
česko-slovenské duo Yarka & Pablo a cimbálová muzika Pecka

Těšíme se na Vás
v sobotu 25. ledna 2025

Rozpis stomatologické pohotovosti

Listopad

2.11.	MUDr. Paulíčková Jarmila, Černá Hora, Zdrav. středisko	725 415 615
3.11.	MUDr. Pernicová Libuše, Boskovice, Růžové nám. 2458/16	774 177 804
9.11.	MDDr. Potůček Jiří, Blansko, Pražská 2394/1b	516 419 538
10.11.	MDDr. Prachařová Iva, Poliklinika Blansko, Sadová 33	725 906 610
16.11.	MUDr. Roth Pavel, Ostrov, Zdrav. středisko	516 444 326
17.11.	MUDr. Roubalová Veronika, Černá Hora, Zdrav. středisko	723 184 842
23.11.	MUDr. Řehořek Tomáš, Poliklinika Blansko, Sadová 33	516 488 453
24.11.	MUDr. Řehořek/Řehořková, Poliklinika Blansko, Sadová 33	516 488 453
30.11.	MUDr. Semrádová Danuše, Sloup, Zemspol, 221	516 435 203

Prosinec

1.12.	MUDr. Sládek Jiří, Velké Opatovice, Mládežnická 492	516 477 319
7.12.	MDDr. Soldmann Martin, Lomnice, Tišnovská 80	549 450 128
8.12.	MUDr. Soldmannová Svatava, Lomnice, Tišnovská 80	549 450 128
14.12.	MDDr. Soukupová Dominika, Boskovice, Lidická 936/8	731 074 479
15.12.	MUDr. Staňková Vlasta, Jedovnice, Zdrav. středisko	516 442 726
21.12.	MDDr. Stibor Jan, Lomnice, Tišnovská 80	549 450 128
22.12.	MUDr. Stojanov Milan, Blansko, B. Němcové 1222/15	605 184 479
24.12.	MDDr. Strážnická Anna, Boskovice, Lidická 936/8	734 231 260
25.12.	MDDr. Suchánková Barbora, Letovice, Masarykovo nám. 162/38	792 325 591
26.12.	MUDr. Ševčík Štěpán, Poliklinika Blansko, Sadová 33	516 488 454
28.12.	MUDr. Ševčíková Bohdana, Blansko, Svitavská 1A	516 416 386
29.12.	MUDr. Ševčíková Radomíra, Poliklinika Blansko, Sadová 33	516 488 454

(Na rok 2025 nebyl v době uzávěrky rozpis stanoven.)

Pohotovost je sloužena od 8.00 do 13.00 hodin.

Mimo výše uvedenou dobu službu zajišťuje:

Úrazová nemocnice v Brně, Ponávka 6 (tel. 545 538 111),
ve všední dny 18:00-24:00 a v soboty, neděle a svátky 8:00-20:00.

Městys Křtiny
ve spolupráci s Křtinskými spolky
si vás dovoluje pozvat na

ROZSVÍCENÍ VÁNOČNÍHO STROMU

Sobota
30. listopadu 2024
v 17.30 hodin
celý den bude možno
navštívit Vánoční jarmark
ve Spolkovém domě

Koledy si můžeme zazpívat
společně s dětmi ze ZŠ a MŠ
Křtiny a křtinskými
hudebníky.

Občerstvení pro děti i rodiče zajištěno.

RŮZNÉ

Skalní útvar SALVE-VALE a jeho historie

Přibližně 300 m od jeskyně Výпустek vyběhává z levé stráně hluboko do Křtinského údolí vysoký skalní ostroh, který Křtinský potok široce obtéká. Součástí těchto skalisek je mohutné skalní okno s impozantním balvanem, do kterého byly v minulosti vytesány verše římského básníka Publia Ovidia Nasa (*Epistulae ex Ponto* - Listy z Pontu, kde byl ve vyhnanství), vyjadřující jedinečné pouto mezi člověkem a přírodou. Postupem času se však v důsledku působení povětrnostních vlivů stal nápis takřka nečitelným a pomalu mizel. V roce 2012 byla z iniciativy místních jeskyňářů pod záštitou Školního lesního podniku Křtiny provedena jeho rekonstrukce. Obnovený nápis je vytesán do kamenné desky, která se nachází na místě původního nápisu. Na dalších místech skály se nachází dvojice latinských slov: „SALVE“ (*Bud' zdrav*) a o kus dál „VALE“ (*S bohem*). Jednalo se o pozdrav pro poutníky přicházející do Křtin (*Salve*) a vracející se domů (*Vale*). První nápis tedy poutníky vítá, druhý se s nimi loučí.

Zdeněk a Jiří Cihlářovi a Zdeněk Farlík

Skupina pro speleologický výzkum
jeskyně Výпустek a Křtinského údolí, z.s.

*Jakou sladkostí vábí nás všechny otcovská země,
Nesvolí, aby kdo z nás nemyslíl na sebe sám.*

Pozn.red.: Touto krátkou připomínkou historického nápisu, obnoveného v Křtinském údolí před dvanácti lety, uvedli místní jeskyňáři svůj následující příspěvek, popisující žhavou současnost.

Obnovený nápis

V blízkosti vchodu do Mariánské jeskyně v Křtinském údolí proběhlo dne 16. srpna 2024 odhalení dalšího obnoveného historického nápisu.

Akci zorganizovala *Skupina pro speleologický průzkum jeskyně Výпустek a Křtinského údolí z.s.*. Členové skupiny nechali na základě znalosti historických podkladů na vlastní náklady zhotovit kamennou desku a svépomocí ji na místo instalovali.

Originální historický nápis byl zničen dělníky při stavbě nové silnice v Křtinském údolí v roce 1901. Nápis představuje verše římského básníka Horatia, opěvující krásu okolní přírody: „***Ille terrarum mihi praeter omnis angulus ridet***“. V překladu: „*Onen koutek světa se na mě usmívá mnohem víc, než všechny ostatní*“.

Obnovený nápis je vyryt do desky z umělého kamene, písmena jsou červené barvy. Vzhled byl zvolen tak, aby byl co nejvíce podobný stylu jiného nápisu, který byl instalován v roce 2012 v blízkosti nedalekého skalního ostrohu *Salve-Vale* ve spolupráci se ŠLP Křtiny (Jiřím Šilhánkem).

Latinských nápisů bylo v minulosti v Křtinském údolí jistě více. Pouze některé se zachovaly dodnes. Za jejich vznikem stojí bezesporu premonstráti ze Zábřdovického kláštera, kteří vládli i ve Křtinách.

Historická památka byla obnovena po 123 letech a odhalení se zúčastnili zástupci ŠLP Křtiny, Správy CHKO Moravský kras, Správy jeskyní ČR – jeskyně Výпустek, zástupci místních samospráv obcí Křtiny, Habrůvka, Babice nad Svitavou a Spolku pro krasovou speleoterapii.

V Habrůvce, dne 21. srpna 2024,

Zdeněk Cihlář

Pozn. red.: Text nápisu pochází se sbírky „Carmina“ římského básníka Quinta Horatia Flacca (zemřel v roce 8 před Kristem). Klasický překlad jeho veršů zní takto: „V tomto kraji zdá se mi všechno krásné“. Zábřdovičtí premonstráti psali latinsky a zjevně se v antické literatuře vyznali (na rozdíl ode mne – mně poradila paní Irena Radová).

Nápisy v Křtinském, či Josefovském údolí souvisí zřejmě s faktem, že tudy vedla frekventovaná poutní trasa ze směru od Vranova k Panně Marii Křtinské. V Adamově se poutníci nechali převézt přes řeku Svitavu přívozem a pak pokračovali Josefovským údolím do Křtin. Těsně před Křtinami vítal je na skalním ostrohu pod Výпустkem onen nápis SALVE. Když se pak navraceli domů okolo bezedné Čertovy studny a tajemného Výпустku, spatřili na opačné straně skály nápis VALE. Obklopeni hrozivými skalami, popsanými latinskými nápisy, jimž nerozuměli, odcházeli se skálopevným přesvědčením, že právě navštívili to nejvelkolepější místo na světě, Křtiny. A měli pravdu.

Většina těchto nápisů patří dnes historii. Přesto i dnešní poutníci podpírají skálu Salve-Vale holemi, aby nepadla, tak jako to po staletí činili jejich předchůdci.

Když se to vezme za správný konec, může být i takové odhalování latinského nápisu docela zábavná událost.

Kdo proklestil Prokletst aneb políčka zarostlá lesem

S výškou 574 metrů nad mořem je vrch Prokletst nejvyšším bodem Křtínska. Ač název vrcholu naznačuje lidské zapojení do jeho prokletění, je jeho širé okolí v dnešních dnech porostlé vysokým smíšeným lesem. Nebylo tomu tak ovšem vždy. Chceme-li nahlédnout do doby, kdy krajina mezi Křtinami, Jedovnicemi, Bukovinou a Bukovinkou vypadala velmi odlišně, do doby, kdy bychom ze Křtin do Rakovce nebo z Bukovinky do Jedovnic kráčeli po rozlehlých polích, musíme zpět o sedm staletí, do vrcholného středověku, kdy probíhala kolonizace neosídlených výšin Dražanské vrchoviny. Do té doby volili lidé k budování svých sídel úrodnější nížiny Moravských úvalů a Boskovické brázdy.

Na Dražanskou vrchovinu začalo ve 13. století díky podnikavé šlechtě přicházet obyvatelstvo z okolí, ale i z Dolního Rakouska, jak dosvědčují německá jména „lokátorů“, organizátorů nově vznikajících vesnic, které byly podle nich pojmenovány, například Ulraichslog (původní název Budkovan) nebo Mehrlingslag (původní název Bystřece). Jednou z prvních starostí lokátorů bylo zajistit dostatek zemědělské půdy pro vesnici a její rozdělení osadníkům. Ti začali ihned ve velkém mýtit okolní lesy, aby využili každou dostupnou plochu pro pěstování plodin, hlavně obilí. Políčka měla podobu pásů o šířce do 100 metrů a délce i přes 2 kilometry, které často začínaly ihned za vsí a končily daleko za kopcem. Tato vlna vrcholně středověké kolonizace se v okolí Prokletstu týkala nově založených vesnic Budkovany, Bystřec a Bukovina (Křtiny a Bukovinka jsou o něco staršího založení).

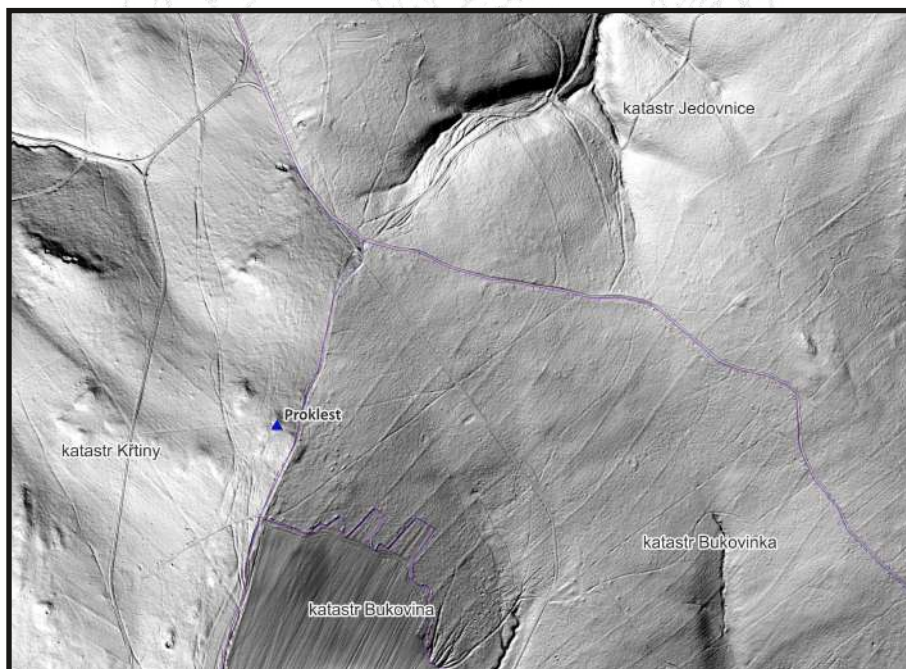
Pozůstatky plužin, tedy polností, patřících k Bystřeci, Budkovanům, Bukovině i Bukovince objevil ve zdejší lesích ve druhé polovině 20. století Ervín Černý. Les, který na opuštěných polích vyrostl je totiž dobře zakonzervoval až do dnešních dnů. Hranice polí lze v zalesněném terénu pozorným okem rozpoznat díky nevýrazným zvýšeným liniím hlíny a kameň, nazývaným mezní pásy, které vznikaly orbou a odhazováním překážejícího kamení.

Díky technologii tvorby modelu reliéfu pomocí leteckého laserového skenování máme dnes možnost zkoumat plužiny i v místech, kde je dokonce ani profesor Černý nerozpoznal. Vidíme díky tomu, že plužiny polních pásů Bukoviny, Bukovinky, Budkovan a Bystřece se stýkaly a nenechávaly žádný nebo jen minimální prostor pro lesní porost. Lesy se rozkládaly až v kamenitých terénech blíže ke křtínskému arboretu a k Jedovnicím.

Široké okolí Proklestu tedy bylo v té době holé. Povšimneme-li si směru políček, poznáme, že západní výčnělek katastru Bukovinky patřil ve středověku kompletně k Bukovině. Dále pak hranice plužin respektují cestu, která dnes odděluje katastry, ale v minulosti oddělovala také panství zábrdovické (Křtiny, Bukovina, Bukovinka) od panství holštejnského, později rájeckého (Jedovnice, Budkovany, Bystřec), a naznačují, že dnešní cyklostezka sloužila jako významná komunikace už ve středověku. Zajímavostí jsou také náznaky polí na křtinském katastru západně od Proklestu, která představují nejspíš přídatnou část k bukovinské plužině a doposud se o nich nevědělo.

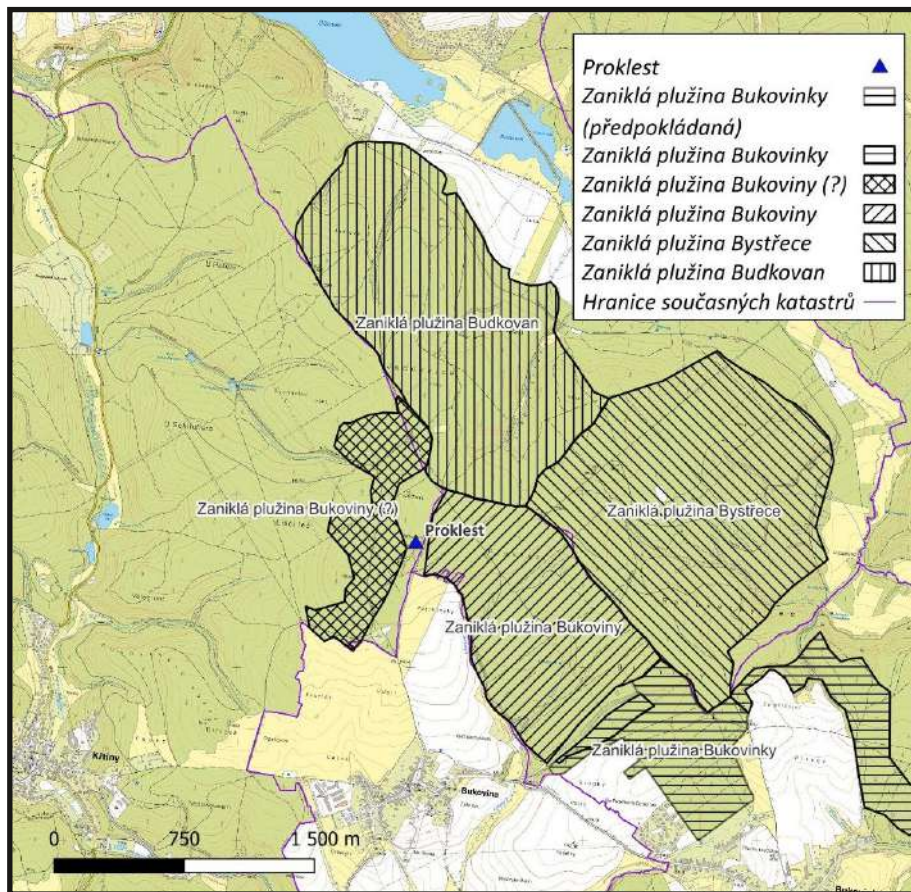
Otázkou zůstává důvod zániku polí patřících původně k Bukovině. V úvahu připadá varianta úbytku obyvatelstva nebo intenzifikace zemědělství na menší ploše. Ervín Černý vyslovil i jinou hypotézu, kdy uvažoval o starší zaniklé vsi Kohi, na jejímž místě poté vznikl statek, který se časem rozrostl do podoby vesnice Bukoviny.

Tomáš Pavloň

Digitální model reliéfu s patrnými pásy zaniklých polí v dnešním lese.

Mapa okolí Proklestu se zjištěným rozsahem zaniklých polních plužin.

Pozn. red.: Odjakživa řeším jazykový problém, zda je správně TA Proklest, jak říkával dr. Opletal, nebo spíše TEN Proklest, jak se většinou říká. Obíral jsem se dokonce myšlenkou, že by mohlo jít o jednoho z mnoha slovanských bohů: Svantovit, Perun, Radegast, Proklest, ... To jsem si ale hodně vymýšlel. I když je dnešním standardem TEN Proklest, myslím, že dr. Opletal měl pravdu. Prokleštěné místo je TA proklest, jako bolest, čest, neřest, lest či ratolest. Možná namítnete: trest, křest, chřest, Břest. Vyberte si.

Ale teď vážně k Tomově článku: Jestlipak víte, kde vzal profesor Černý nápad, že by na místě Bukoviny mohly ležet jakési středověké Kohi? Proč zrovna Kohi? Inu, to je tak: v nejstarší dochované listině o Křtinách, z roku 1237, je vyjmenováno 24 vesnic, které tehdy patřily zábrdovickému klášteru. Většina z nich dodnes existuje (Křtiny, Ochoz, Podolí,...), jiné už sice nejsou, ale ví se, kde byly (Mezilesice). A zbyvajících jsou předmětem dohadů. V listině například leží hned za Křtinami jakési Kohi. Kde však leží Kohi doopravdy, nikdo neví. Možná hned za Křtinami.

Na Kolonce to žije

Dělnická čtvrť neboli Kolonka je, jak jistě většina čtenářů ví, částí Křtin. Původně to byla část jistě speciální, neboť byla vybudovaná jako domky pro zaměstnance ADASTU. Většina obyvatel sem tedy přišla ve stejnou dobu, domky byly stejné, jejich obyvatelé se potkávali nejen jako sousedé, ale i jako spolupracovníci.

V průběhu desetiletí se obyvatelstvo proměnilo, dnes už v Adamově pracuje málokdo, přesto je tato část stále výjimečná. Sousedé se často a rádi setkávají na spontánních setkáních, a to především v letních měsících. Většina těchto akcí se koná na tzv. Placi uprostřed mezi domy. Někdo přinese něco dobrého k jídlu, někdo k pití, opečou se špekáčky a hlavně se povídá, vzpomíná i plánuje.

Tradiční jsou i akce pro děti. Velmi oblíbené je dětské odpoledne se spoustou her a soutěží. Účastní se ho děti nejen z Kolonky, ale z celých Křtin. Letos v sobotu 26. října proběhl i Lampiónový průvod od křížku na Kolonce na Plac. Byl opět zakončen posezením u ohně.

Poslední akcí letošního roku pak bude silvestrovské setkání v poledne na silvestra, kdy si sousedé připijí na skvělé sousedské vztahy a popřejí si vše nejlepší do dalších dní.

V závěru článku bychom chtěli poděkovat všem, kteří se podílejí na organizování těchto akcí bez nároku na odměnu. Tou jim však může být radost a spokojenost dětí, jejich rodičů i všech ostatních sousedů, kteří se vždy na tyto akce rádi vracejí.

Marcela Kuchyňková

Posezení u ohně (obě foto: M. Uhlířová)

Lampiónový průvod

Dětský den na Kolonce (foto: I. Jelínek)

FEJETON

Jeden za všechny

a všichni za jednoho, hlásali moudře Dumasovi „Tři mušketýři“. Jejich příkladná spolupráce je aktuální i dnes. Možná nám ani nedochází, jak cennou konstrukci jsme si dokázali vybudovat v podobě Křtinských spolků, vytvářejících lepší společenské prostředí v naší obci. Všichni aktivní sousedé se spojili za podpory obce v jedinou spolupracující organizaci a všichni cítili, že to dělají pro sebe i pro ostatní.

Samozřejmost to určitě není. Je spousta dědin v našem okolí, rozdělených na spousta rozhádaných frakcí, které spolu v lepším případě nemluví, v horším si dělají všelijaké naschvály. Však nám náš spolkový život leckdo závidí.

Jenže i nám hrozí všudypřítomná *nemoc*, která ohrožuje každou organizaci: zakladatelé se časem unaví, ožení, zestárnou či odejdou a mladí, kteří přišli již k hotovému, nevnímají organizaci jako svoje dílo, ale jako samozřejmost, která nějak funguje sama od sebe a není třeba se na ní nijak přehnaně podílet.

Určité příznaky této *nemoci* lze dnes pozorovat i u nás. Třeba když letos před vrcholnou společenskou akcí Křtinských spolků, Dnem Křtin, požádalo vedení spolků své členy o pomoc při přípravě náměstí a sešlo se jen pár hasičů a pionýrů. Ještě, že je máme. Kdepak byli Skauti, Sokolové, Chasa a další spolky, které jinak bez reptání přijímají od obce štědré dotace na svou činnost? Když obec potřebuje pomoci, už to není jejich věc? Když pak chasa na poslední chvíli odvolala slíbené vystoupení v rámci programu a k tomu ještě pro nemoc odpadla slíbená profesionální kapela, byl vlastně zázrak, že se Den Křtin vůbec podařilo uskutečnit a že se docela povedl. Marcela Kuchyňková i ostatní organizátoři si zaslouží uznání. Ostatně soudím, že i program Dne Křtin bychom si měli zajišťovat hlavně vlastními silami. Tentokrát nás zachránili šikovní kluci z Jedovnic, my ale přece máme vlastní tanečnice, malíře, muzikanty, divadelníky či kapely. A vůbec, co kdyby se příště každý spolek představil svým vlastním kouskem programu?

Ta *nemoc* je zákonitý vývoj, kterému není snadné vzdorovat. Jediný způsob, jak s ní bojovat, je soustavné zapojování mladých do řízení spolků, aby co nejdříve pochopili, že jsou to jejich spolky a že kvalita života v jejich obci závisí především na nich.

A nejde jen o spolky. Považujeme dnes za samozřejmost, že stále větší množství našich běžných potřeb zajišťuje stát, úřady, obec. Zvolili jsme si starostu, koňšele, senátory, presidenta, tak ať se nám postarají o všechno, co nepovažujeme za své soukromí: *na soukromí nám nesahejte a to ostatní není naše starost*. Docela přitom zapomínáme, že obec i stát jsme hlavně my. *Co si neuděláme, to nemáme*. Dříve samozřejmá pravda zní dnes nevěrohodně. Dnes hledíme skrz prsty na někdejší sobotní a nedělní brigády, díky nimž jsme měli koupaliště, obchodní centrum a spoustu dalších věcí. Jen málokdo je dnes ochoten vzít do ruky lopatu, či smeták a zamést kus obecního chodníku nebo dokonce vyrobit lavičku na autobusovou zastávku. Od toho přece máme obec, tak ať se postará.

Kdyby si tři mušketýři místo spolupráce demokraticky zvolili jednoho, který se bude za ně bít, asi by je kardinálovi muži dávno všechny propíchli.

Petr Švenda

Vydává Komise pro informatiku Zastupitelstva městyso Křtiny, IČO: 00280429, jako periodický tisk územního samosprávného celku. Zpravodaj vyšel nákladem 300 ks. Občanům Křtin je zdarma distribuován do poštovních schránek. Svoje příspěvky a náměty zasílejte na e-mailovou adresu zpravodaj@krtiny.cz, případně doneste na ÚM Křtiny osobně. Příspěvky nejsou honorovány. Za věcnou správnost příspěvku odpovídá autor. Redakční rada si vyhrazuje právo příspěvku dle potřeby krátit, případně stylisticky upravit nebo nezveřejnit.

Šéfredaktor: Petr Švenda. Tisk: Tiskárna Brázda. Registrováno: **MK ČR E 20584**.

Uzávěrka příštího čísla je **27. února 2025**.